

اصول و مبانی و روش های آموزش مفاهیم دینی به دانش آموزان در مدارس

ارسالان باهورزهی

www.ketab.ir

- سرشناسه : باهورزهی، ارسلان، ۱۳۷۳-
عنوان و نام پدیدآور : اصول و مبانی و روش‌های آموزش مفاهیم دینی به دانش‌آموزان در مدارس/ ارسلان باهورزهی.
مشخصات نشر : تربت حیدریه: چشم‌انداز قطب، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری : ل، ۱۳۰ ص.
شابک : ۱۶۵۰۰۰۰ ریال ۶۰۳-۰۰۰-۳۸۲-۶۲۲-۹۷۸ :
وضعیت فهرست : فیبا
ویسی
ب‌داشت
موضوع : کتابنامه: ص. ۱۳۴ - ۱۳۰.
تعلیمات دینی اسلامی برای کودکان -- ایران
Islamic religious education of children -- Iran
اسلام و آموزش و پرورش -- ایران
Islamic education -- Iran
تعلیمات دینی برای نوجوانان
Religious education of teenagers
تربیت اخلاقی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
Moral education-- Religious aspects -- Islam
ده بندی کنگره : BPV/V
ده بندی دیویی : ۳۹۷/۰۷
شماره : ۹۸۴۱۳۸۹
کتابشناسی ملی
طلاعات رکورد : فیبا
کتابشناسی

اصول و مبانی و روش‌های آموزش مفاهیم دینی به
دانش‌آموزان در مدارس

نویسنده: ارسلان باهورزهی

ناشر: انتشارات چشم‌انداز قطب

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۴۰۳

چاپ: ویونا

قطع: وزیری

تعداد صفحات: ۱۴۲

قیمت: ۱۶۵۰۰۰۰ ریال

شابک:

۹۷۸	۶۲۲	۳۸۲	۶۰۳	۰
-----	-----	-----	-----	---

آدرس: مشهد، خیابان امام خمینی، امام خمینی ۶۴
تربت حیدریه، خیابان شهید سلیمانی ۶- پاساژ سیمرغ - طبقه اول
تلفن: ۰۹۱۵۳۳۲۸۵۱۶ - ۰۹۲۲۳۵۷۹۱۰۹

پیشگفتار

دین اسلام به منزله آخرین دین آسمانی، در تعالیم خود توجه و اهمیتی ویژه به ترتیب انسان‌ها داشته است. توجه به ترتیب دینی و اخلاقی از دیدگاه اسلام، همواره به مثابه اصلی مهم و اساسی در سعادت انسان‌ها و نیز دور ماندن آنها از گناهان و ناپاکی‌ها؛ مورد توجه بوده و هست. در کشور ما آموزش و پرورش برای توجه به این اصل مهم و اساسی، در مقاطع تحصیلی، برنامه‌های درسی متنوع و متعددی تدارک دیده است. در صورتی که کوتاهی در انتقال مفاهیم و باورهای دینی به نسل کودکان و نوجوانان صورت گیرد و تنها به آموزش صرف در مدارس بسنده شود در آینده جوانان متعهد و مذهبی کمتر شده و نسل آینده‌ای بدون تعصب و بینش صحیح نسبت به فرهنگ اسلامی خواهیم داشت. به جای انبوه‌سازی مفاهیم دینی در ذهن دانش‌آموزان باید به دنبال ایجاد بصیرت دینی در آنان باشیم، در تربیت دینی هدف این نیست که دانش‌آموزان با مفاهیم دینی آشنا شوند بلکه می‌خواهیم این آشنایی به صورت تحلیلی و باورمند، به رفتار و عملکرد دینی تبدیل شود. تربیت دینی صحیح در طول دوران ابتدایی و متوسطه به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل جلوگیری از ناهنجاری‌های رفتاری و رشد اندیشه دینی و تقویت باورهای اعتقادی فرد است.

فهرست مطالب

فصل اول:	۱
کلیات تربیت دینی کودکان، نوجوانان و جوانان	۱
مقدمه	۲
تبیین واژگان	۴
۱. تربیت	۴
۲. دین	۴
۳. تربیت دینی	۵
ضرورت و اهمیت تربیت دینی	۵
ویژگی های تربیت دینی	۵
۱. اصلاح خویش	۶
۲. ضمانت اجرایی	۶
۳. راه حل ها و برنامه های عملی	۶
۴. همه جانبه بودن (جامعیت و شمول)	۶
اهداف تربیت دینی	۷
۱. هدف غایی	۷
۲. اهداف کلی	۷
۳. اهداف تفصیلی	۸
عوامل مؤثر در تربیت دینی	۸
۱. وراثت	۸
۲. محیط	۹
الف) محیط خانه و خانواده	۹
ب) محیط دوستی و معاشرت	۱۰
ج) محیط مدرسه	۱۰
د) محیط اجتماع	۱۰
ه) محیط جغرافیایی و طبیعی	۱۰
۳. تغذیه	۱۰
۴. سختیها شداید	۱۱

۵. اراده ۱۱
۶. عوامل ماورای طبیعت ۱۱
- تربیت دینی کودک ۱۲
۱. مراقبت های پیش از تولد ۱۲
۲. مراقبت های پس از تولد ۱۲
- الف) رعایت آداب و سنن اسلامی ۱۲
- ب) ایجاد انس و عادت ۱۲
- ج) آشنایی تدریجی با مسائل دینی ۱۲
- د) پرورش عواطف دینی: ۱۳
- تربیت دینی نوجوان ۱۳
۱. بحران هویت ۱۴
۲. بحران بلوغ ۱۴
۳. بحران شخصیت ۱۵
- ضرورت تربیت دینی در دوره نوجوانی ۱۵
- مراقبت های والدین ۱۵
- تربیت دینی جوان ۱۶
- تربیت پذیری جوان ۱۷
- اساسی ترین نیاز جوان ۱۷
- مراقبت های لازم ۱۷
۱. معرفت دینی ۱۸
۲. تلفیق دین و دانش ۱۸
۳. عبادت ۱۸
۴. انس با قرآن ۱۸
۵. معاشرت با نیکان ۱۸
۶. ازدواج ۱۸
- تربیت عقلی ۱۸
- نقش مادر ۱۹
- پرورش قوای فکری و عقلی ۱۹

۱. پاسخگویی به پرسشها ۱۹
۲. استفاده از داستان ۱۹
۳. بازی کردن ۱۹
۴. شیطنت های کودکان ۱۹
۵. آمادگی برای ورود به مدرسه ۲۰
۶. گردش و مسافرت ۲۰
- تربیت اخلاقی و عاطفی ۲۰
- الف. تربیت اخلاقی ۲۰
- ب. تربیت عاطفی ۲۱
- ب. تربیت جنسی ۲۱
- الف. پاک نگه داشتن محیط خانه ۲۱
- ب. محدود سازی تماس بدنی با کودکان ۲۲
- ج. کنترل روابط کودکان ۲۲
- د. کنترل میل جنسی ۲۳
- ه. آموزش ها و ایجاد عادت های پسندیده ۲۳
- راه و رسم زندگی ۲۴
- الف. پاکیزگی و بهداشت ۲۴
- ب. رعایت نظم در خانه ۲۴
- ج. صرفه جویی ۲۵
- د. مراعات حقوق دیگران ۲۵
- ه. ادب ۲۶
- و. همکاری در خانواده ۲۶
- تفاوت های تربیت دختر و پسر ۲۶
- تفاوت های دختر و پسر در تربیت ۲۶
۱. پرورش دینی و اخلاقی ۲۷
۲. پرورش عاطفی ۲۷
۳. تربیت جنسی ۲۷
۴. تربیت خانوادگی ۲۷

۵. تربیت اجتماعی..... ۲۷
- روش های تربیت دینی..... ۲۸
۱. روش الگویی..... ۲۸
- الف) التزام عملی والدین به دستورات دینی..... ۲۸
- ب) دقت در انتخاب مدرسه، معلمان و مربیان..... ۲۹
- ج) کمک به کودکان در دوست یابی..... ۲۹
- د) جهت دهی کودکان به سمت الگوهای سالم..... ۲۹
۲. روش گفتاری..... ۲۹
- الف) آموزش معارف و آداب دینی..... ۲۹
- ب) امر به معروف و نهی از منکر..... ۲۹
- ج) موعظه و نصیحت..... ۳۰
- د) سخنان متداول و معمولی..... ۳۰
۳. روش محبت..... ۳۰
- شیوه های محبت..... ۳۱
- شرایط محبت..... ۳۱
- زبان کمبود محبت..... ۳۲
۴. احترام به شخصیت کودکان..... ۳۲
- راه های پرورش شخصیت..... ۳۲
۵. روش رفق و مدارا..... ۳۳
۶. تشویق و تنبیه..... ۳۳
- الف) تشویق:..... ۳۳
- ب) تنبیه..... ۳۴
- موانع و آسیب های تربیت دینی..... ۳۵
- ب. آسیب های محیطی..... ۳۵
- ج. آسیب های ناشی از تغذیه..... ۳۶
- د. آسیب های ناشی از مربیان..... ۳۶
۱. سهل انگاری خانواده ها:..... ۳۶
۲. شخصیت والدین:..... ۳۶

۳۷	۳. دوگانگی رفتار با گفتار.....
۳۷	۴. نظارت و مراقبت نکردن.....
۳۷	۵. روش های آسیب زا.....
۳۷	۱. نازپروردگی و تنعم.....
۳۷	۲. رفتارهای تحقیرآمیز.....
۳۷	۳. اجبار و اکراه.....
۳۸	۴. خشونت و سخت گیری بیجا.....
۳۸	۵. تبعیض و بی عدالتی.....
۳۸	نتیجه گیری و خلاصه.....
۳۸	خلاصه.....
۴۰	فصل دوم:
۴۰	اصول و روش های آموزش مفاهیم دینی به دانش آموزان
۴۱	مقدمه.....
۴۳	ایمان.....
۴۴	تربیت.....
۴۵	اصول و روش.....
۴۷	آموزش.....
۴۸	مفاهیم دینی.....
۴۹	عوامل موثر بر تربیت دینی.....
۵۰	اصول تربیت دینی.....
۵۱	روش های آموزش مفاهیم دینی.....
۵۱	۱- روش استفاده از مثال.....
۵۲	۲- روش قصه گوئی.....
۵۳	۳- روش یادآوری نعمت های الهی.....
۵۵	۴- روش نمایشی (نمادین).....
۵۶	اصول کلی تعلیم و تربیت دینی در دوره ابتدایی.....
۶۲	نتیجه گیری.....

فصل سوم: ۶۴

آسیب های تربیت دینی دانش آموزان در عصر حاضر ۶۴

مقدمه ۶۵

نقش آموزش و پرورش در تربیت دینی دانش آموزان ۷۸

وظایف تربیت دینی ۷۹

مهم ترین آسیب ها و موانع تربیتی دینی شامل: ۸۰

۱- سهل انگاری و قصور والدین نسبت به تربیت دینی فرزندان ۸۰

۲- نارسایی و ناکارآمدی کانون ها و نهادهای دینی جامعه ۸۱

۳- عدم پاسخگویی کامل به نیازها و مشکلات نسل نوجوان و جوان ۸۲

۴- عدم تطابق و تضاد میان قول و رفتار دینی و سیاست زدگی متولیان جامعه دینی ۸۲

۵- تهاجم فرهنگی دشمنان ۸۴

۶- ریاکاری و ظاهر سازی ۸۵

۷- عدم پاسخگویی لازم به پرسش و شبهات دینی نوجوانان و جوانان ۸۵

۸- عدم درک واقعیات دوره نوجوانی و جوانی و به تبع ، برخوردهای ناصحیح با آنان ۸۵

۹- برداشتها و تفاسیر غلط و استفاده ابزاری از دین ۸۶

۱۰- خرافه پردازی در دین ۸۷

۱۱- سخت گیری، سهل انگاری و سهل گیری ۸۸

۱۲- آسیب های محیطی ۸۸

۱۳- روشهای آسیب زا ۸۹

۱۴- موانع تربیت دینی در نظام آموزشی ۸۹

۱۵- نقش حکومت در تربیت دینی ۹۰

۱۶- بی توجهی نسبت به امر به معروف و نهی از منکر ۹۱

نتیجه گیری ۹۱

ارائه برخی پیشنهادها در تربیت دینی ۹۲

فصل چهارم: ۹۴

تقویت باورهای دینی در نوجوانان و جوانان ۹۴

مقدمه ۹۵

رشد باورهای مذهبی در نوجوانی و جوانی ۹۹

- عوامل دین گریزی نسل جوان ۱۰۲
- الف. غفلت، جهل و عدم تفکر جوانان درباره دین ۱۰۲
- ب. تهاجم سازمان یافته فرهنگی دشمن ۱۰۳
- شدت رشد و تغییر در نگرشهای دینی در نوجوانی ۱۰۷
- آموزش اخلاقی، ارزشی و دینی به نوجوانان و جوانان ۱۰۸
- رشد احساس اخلاقی در نوجوانی و جوانی ۱۰۹
- رشد ارزش ها در نوجوانی و جوانی ۱۱۴
- عوامل گرایش جوانان به مذهب ۱۱۶
- اهمیت نقش والدین و مربیان ۱۱۶
- شیوه مناسب ارائه مسائل مذهبی ۱۱۷
- الگوی واقعی بودن ۱۱۷
- بیان فلسفه اصول عبادی ۱۱۷
- همراهی بینش مذهبی با تفکر و تعقل ۱۱۸
- جلوگیری جدی از مفاسد ۱۱۸
- نتیجه گیری ۱۱۸
- پی نوشت ها: ۱۲۰
- منابع ۱۲۴